

خواهرخواندگی شهرها دیالوگ بین ملت‌ها

گفت‌وگو با سید سلمان صفوی
مدیر مرکز بین‌المللی مطالعات صلح لندن

■ **فرزانه اسکندریان/** شهرهای بزرگ جهان در حال پیشرفت و توسعه روزافزون هستند. سازمان ملل پیش‌بینی می‌کند تا سال ۲۰۵۰، دو سوم جمعیت جهان در شهرها زندگی کنند. در حال حاضر، مراکز شهرها بیش از ۷۰ درصد تولید ناخالص داخلی جهان را به عهده دارند. اینگونه تخمین‌ها و هشدارها نسبت به آینده و تنش‌های روزافزون سیاسی میان کشورها پس از خروج دولت دونالد ترامپ از معاهدات بین‌المللی، نشان از آغاز «عصر دیپلماسی شهری» دارد. این در حالی است که پیچیده‌ترین مشکلات جهان، همچون تغییرات آب و هوایی، اسکان پناهندگان و نابرابری درآمد، غالباً در شهرها متمرکز می‌شود و امیدوارکننده‌ترین و خلاقانه‌ترین راه‌حل‌ها در سیاست فراگیر و زیست‌بوم‌های نوآورانه آنها شکل می‌گیرد. در این میان، شهرهای «دیپلماسی شهری» دارند روابط بین‌الملل خود را تقویت کنند و با ابزار «دیپلماسی شهری» بتوانند فراتر از تصورات قانونی، فنی یا سیاسی پیش روند. به همین خاطر با یکی از متخصصان حوزه دیپلماسی، حجت‌الاسلام سید سلمان صفوی، مدیر مرکز بین‌المللی مطالعات صلح و آکادمی مطالعات ایرانی لندن، گفت‌وگو کردیم. او به عنوان یک فیلسوف سیاسی و در عین حال یک روحانی روشنفکر، سال‌هاست به تبیین دیپلماسی و گفت‌وگوی بین‌نخبگان ایران و اروپا می‌پردازد. او تازه‌ترین کتابش را با عنوان «تأملی در فلسفه سیاسی» تألیف و منتشر کرده است.

گفت‌وگو

■ جناب صفوی، «خواهرخواندگی شهرها» به چه معنا است؟ و چه کارکرد اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی-سیاسی در سطح جامعه دارد؟
خواهرخواندگی بین شهرهای جهان به معنای دیالوگ بین ملت‌ها، فارغ از رقابت‌ها و منازعات حکومت‌هاست. اساساً شوراهای شهر و روستا به عنوان پارلمان محلی مردم؛ در صورت فاسد نبودن، می‌توانند حافظ منافع واقعی مردم محلی باشند. کارکرد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خواهرخواندگی؛ در وهله نخست مبارزه با تمامیت‌خواهی حکومت‌های مرکزی و تمرین واقعی نظام شورایی برای اداره نیازهای واقعی مردم است. خواهرخواندگی بین شهرها؛ وضعیت آنها را به مثابه یک قدرت یا بازیگر محلی، به یک نیروی بین‌المللی تبدیل می‌کند که در روابط بین‌الملل پیامدهای مهمی دارد و با سلطه انحصاری دیپلماسی حکومت مرکزی مبارزه می‌کند، البته دیپلماسی شهری می‌تواند مکمل دیپلماسی حکومت مرکزی هم باشد.

■ گاهی پیمان خواهرخواندگی بین شهرها در سطح «تفاهم» باقی می‌ماند و عملی نمی‌شود. چه عواملی را در تقویت کاربردی ارتباطات میان شهری حائز اهمیت می‌دانید؟

واقعی بودن تفاهمنامه‌های همکاری، پیگیری‌های مستمر، تمرکززدایی و توزیع موارد تفاهم بین دستگاه‌های مربوطه برای عملیاتی شدن، اقتصادی بودن و عینی و ملموس بودن پیامدهای تفاهم در کوتاه مدت را می‌توان از جمله عوامل عملیاتی شدن تفاهمنامه‌های خواهرخواندگی خواند.

نمایی از شهر تفلیس

